

**Η κυπροαναγεννησιακή ζωγραφική:
το λατινικό παρεκκλήσιο της Μονής του Αγίου Ιωάννου του Λαμπαδιστού
στον Καλοπαναγιώτη και τα παρεμφερή μνημεία**

Ιωάννης Ηλιάδης

Στόχος της διατριβής η μελέτη της καλλιτεχνικής παραγωγής της Κύπρου, της κυπροαναγεννησιακής ζωγραφικής που κατέχει δεσπόζουσα θέση κατά τη Βενετοκρατία (1489-1571). Ο όρος συνδέεται με τον τεχνοϊστορικό όρο Αναγέννηση της ιταλικής τέχνης του 15ου αιώνα και τις αισθητικές της αναζητήσεις. Η παρουσίαση και ανάλυση του εικονογραφικού προγράμματος των τοιχογραφιών του Λατινικού Παρεκκλησίου της Μονής Αγίου Ιωάννου Λαμπαδιστού στον Καλοπαναγιώτη Κύπρου, κατέδειξε ότι δεν περιέχει δογματικές αποκλίσεις από την Ορθόδοξη εικονογραφία και ότι επίσης δεν πρόκειται για Παρεκκλήσιο, αλλά για παρανάρθηκα, που εξυπηρετούσε πιθανότατα τις ανάγκες απότισης τιμής στον άγιο Ιωάννη Λαμπαδιστή, ο τάφος του οποίου βρίσκεται στη βόρεια πλευρά του Ιερού Βήματος του Παρεκκλησίου του Αγίου Ιωάννου Λαμπαδιστού. Από τη μελέτη των παραστάσεων εντοπίστηκε ένα συνεργείο ζωγράφων τριών καλλιτεχνών με καλή γνώση της βυζαντινής εικονογραφίας και παράλληλα βαθιά και καλή γνώση των σύγχρονων τάσεων της ιταλικής Αναγέννησης. Στα μεγάλα ιταλικά κέντρα πρέπει να είχαν μελετήσει τα εικονογραφικά πρότυπα του β' μισού του 15ου αιώνα, που εντοπίστηκαν και χρονολογούνται στην ίδια περίπου περίοδο. Για τη μελέτη της κυπροαναγεννησιακής ζωγραφικής καταρτίστηκε κατάλογος με τα εικονογραφικά προγράμματα ογδόντα επτά παρεμφερών τοιχογραφημένων μνημείων της Κύπρου, που χρονολογήθηκαν με βάση εικονογραφικά και τεχνοτροπικά στοιχεία και παράθεση ανάλογων παραδειγμάτων από τον υπόλοιπο ελληνικό χώρο. Βάσει της έρευνας αυτής αναχρονολογήθηκαν ορισμένα μνημεία και δόθηκε μια σαφέστερη ιστορική πορεία της κυπροαναγεννησιακής τεχνοτροπίας από τις αρχές του 15ου αιώνα μέχρι και το 1571. Από τις εικονογραφικές συγκρίσεις καταδείχθηκε ότι το Λατινικό Παρεκκλήσιο έχει ζωγραφιστεί γύρω στο 1500, λίγο πριν από την Ποδύθου και τον Τίμιο Σταυρό του Αγιασμάτη.